

JAK SEGREGOWAĆ? OGÓLNE ZASADY:

ODPADY ZMIESZANE (resztkowe)

WRZUCAMY:

wszystkie odpady, które nie podlegają selektywnej zbiórce, np.:

- ▣ jednorazowe środki higieniczne
- ▣ zatłuszczone opakowania z papieru i tworzyw sztucznych
- ▣ jednorazowe naczynia i sztućce
- ▣ paragony
- ▣ talerze, szklanki, ceramikę i doniczki
- ▣ lustra i szyby okienne
- ▣ kości, pozostałości produktów mięsnych i nabiału
- ▣ odchody zwierząt
- ▣ zimny popiół, niedopałki papierosów
- ▣ worki od odkurzacza

NIE WRZUCAMY:

- ▣ **ODPADÓW TEKSTYLNICH – zmiana wprowadzona na początku 2025 roku!**
- ▣ odpadów zebranych selektywnie
- ▣ mebli i innych odpadów wielkogabarytowych
- ▣ odpadów budowlanych i rozbiórkowych
- ▣ zużytych opon
- ▣ strzykawek, termometrów i innych artykułów medycznych
- ▣ farb, lakierów, olejów i rozpuszczalników oraz opakowań po nich
- ▣ zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- ▣ baterii i akumulatorów
- ▣ żarówek i świetlówek

METALE I TWORZYWA SZTUCZNE

WRZUCAMY:

- ▣ butelki PET po napojach
- ▣ opakowania po produktach spożywczych
- ▣ kartony po mleku i napojach
- ▣ opakowania po chemii gospodarczej
- ▣ plastikowe opakowania po kosmetykach
- ▣ plastikowe torebki, worki, reklamówki i inne folie
- ▣ puszki po napojach i sokach
- ▣ puszki z blachy stalowej po żywności (konserwy)
- ▣ złom żelazny i metale kolorowe
- ▣ plastikowe i metalowe zakrętki i kapsle
- ▣ folię aluminiową
- ▣ czysty styropian opakowaniowy

NIE WRZUCAMY:

- ▣ papieru i makulatury
- ▣ plastikowych opakowań z zawartością
- ▣ plastikowych butelek po oleju
- ▣ zużytych baterii i akumulatorów
- ▣ zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- ▣ tekstyliów
- ▣ opakowań po farbach i lakierach

**PRZED WYRZUCENIEM
OPRÓŻNIJ, ODKRĘĆ I ZGNIĘĆ!**

SZKŁO

WRZUCAMY:

- ▣ szklane butelki po napojach
- ▣ szklane słoiki po żywności
- ▣ szklane opakowania po kosmetykach

NIE WRZUCAMY:

- ▣ szkła stołowego – żaroodpornego
- ▣ ceramiki, doniczek
- ▣ szyb okiennych i zbrojonych
- ▣ szyb samochodowych
- ▣ luster i witraży
- ▣ fajansu i porcelany
- ▣ szkła kryształowego
- ▣ szklanych opakowań po lekach, olejach, rozpuszczalnikach
- ▣ termometrów
- ▣ żarówek i świetlówek
- ▣ monitorów i lamp telewizyjnych
- ▣ zniczy z zawartością wosku

**PRZED WYRZUCENIEM
OPRÓŻNIJ, NIE MYJ!**

PAPIER

WRZUCAMY:

- ▣ gazety i czasopisma
- ▣ ulotki, katalogi i prospekty
- ▣ gazetki reklamowe
- ▣ papier biurowy i pakowy
- ▣ opakowania tekturowe
- ▣ kartony
- ▣ książki i zeszyty
- ▣ papier szkolny i ozdobny
- ▣ torebki i worki papierowe

NIE WRZUCAMY:

- ▣ kartonów po mleku i napojach
- ▣ jednorazowych środków higienicznych
- ▣ jednorazowych pieluch
- ▣ zatłuszczonych opakowań jednorazowych
- ▣ zatłuszczonego papieru po maśle
- ▣ papieru powlekanego folią i kalki
- ▣ worków po materiałach budowlanych
- ▣ tapet

**PRZED WYRZUCENIEM
ZGNIĘĆ!**

BIOODPADY

WRZUCAMY:

- ▣ liście i drobne gałęzie drzew i krzewów
- ▣ skoszoną trawę
- ▣ resztki kwiatów ciętych i doniczkowych
- ▣ trociny i korę drzew
- ▣ resztki jedzenia: owoce, warzywa, stare pieczywo, obierki
- ▣ łupiny, ziarna i pestki

- ▣ skorupki jaj
- ▣ fusy po kawie i herbacie
- ▣ przeterminowane lub zepsute owoce i warzywa
- ▣ grzyby

**WYRZUCAJ LUZEM,
BEZ FOLIÓWKI!**

NIE WRZUCAMY:

- ▣ ziemi, kamieni i popiołu
- ▣ kości, pozostałości produktów mięsnych i nabiału
- ▣ oleju jadalnego
- ▣ drewna impregnowanego
- ▣ płyt wiórowych i MDF
- ▣ leków
- ▣ odchodów zwierząt

Dlaczego warto segregować śmieci?

WEDŁUG DANYCH Z OPRACOWANIA INSTYTUTU OCHRONY ŚRODOWISKA

PRZECIĘTNY POLAK LUB PRZECIĘTNA POLKA WYTWARZA ŚREDNIO ROCZNIE 376 KG ODPADÓW KOMUNALNYCH. Znaczna część z tych śmieci – zamiast trafiać na składowiska – może zostać poddana recyklingowi (czyli powtórnie wykorzystana po przerobieniu na inny produkt). Aby tak się stało, najpierw jednak odpady muszą być prawidłowo segregowane.

Już **97 proc. Polaków** deklaruje, że segreguje śmieci. Niestety wiele osób nadal nie robi tego w odpowiedni sposób. **Dlaczego warto to zmienić?**

SEGREGUJĄC ODPADY, WPŁYWASZ NA:

- ▣ zmniejszenie ilości śmieci na wysypiskach
- ▣ ograniczenie zanieczyszczenia wody
- ▣ obniżenie emisji trujących gazów do atmosfery
- ▣ zminimalizowanie eksploatacji niezbędnych surowców
- ▣ zmniejszenie opłat za odbiór śmieci

Co więcej, segregacja odpadów w naszym kraju – podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej – jest **OBOWIĄZKOWA** i powinna odbywać się z podziałem na pięć frakcji: papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło, bioodpady, odpady zmieszane. Dodatkowo odpady niebezpieczne i elektroodpady powinny być oddawane do specjalnie wyznaczonych punktów.

CZY WIESZ, W JAKI SPOSÓB ODZYSKUJE SIĘ SUROWIEC Z KARTONÓW PO MLEKU CZY SOKU?

Karton umieszczony zostaje w hydro-pulperze – maszynie do rozdrabniania i rozwókniania makulatury czy opakowań po płynach – gdzie przez ok. 30 minut wiruje w wodzie. Proces ten pozwala oddzielić od siebie wszystkie warstwy. Z odzyskanego tak włókna celulozowego produkuje się później np. ręczniki papierowe czy tekturę falistą.

TO NIEPRAWDA, ŻE:

- ✘ **WSZYSTKIE ODPADY I TAK TRAFIAJĄ DO JEDNEJ ŚMIECIARKI, GDZIE PONOWNIE SIĘ MIESZAJĄ.**
Jest to zarzut wynikający z braku wiedzy na temat budowy pojazdów komunalnych. Śmieciarki wyposażone są w komory, które umożliwiają odebranie na raz oddzielonych od siebie dwóch lub trzech różnych frakcji śmieci.
- ✘ **DO POJEMNIKÓW NA SZKŁO I TWORZYWA SZTUCZNE NIE MOŻNA WRZUCAĆ BRUDNYCH ŚMIECI.**
Niektórzy nadal jeszcze myślą, że plastikowe czy szklane pojemniki należy umyć przed wyrzuceniem. Opakowania powinny być opróżnione, jednak mycie ich to strata wody. I tak będą później czyszczone przy użyciu specjalnych maszyn.
- ✘ **KARTONY PO MLEKU I SOKACH POWINNY TRAFIAĆ DO POJEMNIKA NA PAPIER.**
Badania pokazują, że nawet 20 procent osób segregujących śmieci wyrzuca w taki sposób kartony, sugerując się wierzchnią warstwą produktu. Mniejszy odsetek uznaje takie opakowanie za odpad nienadający się do recyklingu, podczas gdy prawidłowo należy go umieścić w koszu żółtym.
- ✘ **WSZYSTKO, CO PAPIEROWE, POWINNO TRAFIĆ DO NIEBIESKIEGO POJEMNIKA.**
Segregujemy wyłącznie czysty papier. Do recyklingu nie powinny trafiać zatłuszczone opakowania, zużyte ręczniki papierowe czy chusteczki higieniczne – takie śmieci wrzucamy do odpadów zmieszanych.

CO MOŻE POWSTAĆ Z INNYCH ŚMIECI?

- ▣ Plastikowe butelki przerabiane są m.in. na rajstopy, namioty, plecaki, buty czy inne ubrania. **Z 35 butelek PET może powstać nowy polar.**
- ▣ Papier wykorzystuje się ponownie do produkcji m.in. banknotów, bandaży, doniczek, filtrów do kawy czy opakowań. Na dodatek **59 kilogramów makulatury pozwala uratować jedno drzewo.**
- ▣ Aluminiowe puszki można przerabiać na niewyobrażalną ilość innych produktów. Są to np. ozdoby do ogrodu, doniczki, dzwonki, części samochodowe, części urządzeń elektrycznych, druty i wiele, wiele innych rzeczy. Co więcej, **6 oddanych do recyklingu puszek pozwoli zaoszczędzić energię równą spaleniu litra paliwa.**
- ▣ Szkło przetwarza się nie tylko w inne szklane przedmioty, takie jak butelki, słoiki czy szklanki. Z recyklingu powstać mogą także np. blaty kuchenne i kafelki. Warto wiedzieć, że **każda oddana do recyklingu butelka, to 4 godziny świecenia żarówki.**

Nowe zasady dotyczące segregowania ubrań i tekstyliów

CO WARTO WIEDZIEĆ?

Od stycznia 2025 roku zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej również w Polsce zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące zbierania zużytych ubrań, tekstyliów i obuwia. Takich odpadów nie można już wrzucać do pojemników na śmieci zmieszane.

Odzież, obuwie czy inne tekstylia muszą trafiać do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, czyli tzw. PSZOK-ów. Oznacza to, że jeśli gmina nie zapewni innego sposobu, mieszkańcy powinni samodzielnie dostarczać tego typu śmieci do wyznaczonego miejsca.

Dlaczego wprowadzono te zmiany? Chodzi przede wszystkim o ochronę środowiska. Kiedy tekstylia trafiają

do zwykłych śmieci, zazwyczaj są spalane lub składowane na wysypiskach, co szkodzi przyrodzie, prowadzi do zanieczyszczenia gleby, powietrza i wody, a także przyczynia się do zwiększenia emisji gazów cieplarnianych.

Obecnie sektor tekstylny odpowiada aż za 10 procent światowej emisji gazów cieplarnianych. Dlatego też konieczne stało się wprowadzenie zasad, które pozwolą na

lepsze przetwarzanie odpadów tekstylnych i ich ponowne wykorzystanie.

Nowe przepisy zostały przyjęte w Polsce już sześć lat temu, ale teraz zaczynają obowiązywać w praktyce. Pamiętajmy, że dzięki segregacji tekstyliów, możemy przyczynić się do tego, by wszystkim nam żyło się lepiej. Ponowne wykorzystanie materiałów jest korzystne zarówno dla naszej planety, jak i przyszłych pokoleń.

TEKSTYLIA

– o jakie odpady chodzi?

▣ Ubrania ▣ Nakrycia głowy ▣ Plecaki ▣ Zasłony ▣ Pościelenie	▣ Koce ▣ Pluszowe zabawki ▣ Dywany ▣ Obrusy ▣ Torebki	▣ Firany ▣ Ścierki ▣ Galanteria skórzana ▣ Buty ▣ Portfele

Jakie tekstylia można oddać do PSZOK-u

Zarówno ubrania i obuwie w dobrym stanie, jak i uszkodzone, podarte czy poplamione.

Niezniszczoną odzież można jednak oddawać również do innych punktów, gdzie przekazywana jest potrzebującym lub wymieniać na specjalnych kiermaszach czy przez internet.

Inne sposoby na zmniejszenie ilości odpadów włókienniczych

- ▣ Takie materiały, jak **bawełna, wełna czy poliester** są wykorzystywane do ponownej produkcji m.in. tkanin. Wiele firm odzieżowych przyjmuje zużyte ubrania, by przetwarzać je lub odnawiać i sprzedawać w niższej cenie.
- ▣ Nie bez znaczenia są też nasze konsumenckie decyzje, czyli **odpowiedzialne zakupy**, a więc zwracanie uwagi na jakość produktów, korzystanie z drugiego obiegu – kupowanie rzeczy używanych czy ogólne zmniejszenie konsumpcji i kupowanie tego, z czego faktycznie będziemy korzystać.

PRZECIĘTNY MIESZKANIEC UNII EUROPEJSKIEJ KUPUJE ROCZNIE OKOŁO

26 kg ubrań.

Niestety, spora część z nich prędzej czy później trafia na śmietnik. Na jedną osobę przypada rocznie około 11 kilogramów odpadów tekstylnych.

W 2019 roku w Europie powstało aż **12,6 miliona ton** takich śmieci, z czego aż 10,9 miliona pochodziło od konsumentów.

Jak pozbywać się leków?

TABLETKI, MAŚCI, CZOPKI, SYROPY CZY KROPLE. DOMOWE APTECZKI WYPEŁNIONE SĄ RÓŻNEGO RODZAJU LEKAMI. PORZĄDKUJĄC MEDYKAMENTY WARTO WIEDZIEĆ, CO ZROBIĆ Z PRZETERMINOWANYMI LUB NIECHCIANYMI LEKARSTWAMI.

Stare lub niepotrzebne tabletki, syropy, krople czy maści stwarzają poważne zagrożenie, dlatego nie wolno wyrzucać ich do domowych koszy na śmieci. Lekarstwa po trafieniu na wysypisko rozkładają się nawet kilkadziesiąt lat. Zawarte w nich niebezpieczne związki chemiczne szybko przenikają do powietrza, gleby oraz wody i w rezultacie zatrują rośliny i zwierzęta. Co więcej, nigdy nie nale-

ży wyrzucać tabletek czy wylewać syropów do toalety, umywalki czy wanny. Oczyszczalnie ścieków nie są w stanie odfiltrować szkodliwych substancji chemicznych, które następnie przenikają do rzek oraz wód gruntowych.

Warto wiedzieć, że tego typu odpady możemy oddać w aptekach, przychodniach, szpitalach, a nawet w niektórych urzędach, gdzie znajdują się specjalnie przeznaczone do tego celu ko-

szce. Pojemniki ustawione w aptekach należą do firm, które na zlecenie gminy zajmują się utylizacją takich leków. Możemy do nich wrzucić nie tylko przeterminowane leki, ale także te, które nie są nam już potrzebne.

Medykamenty, których termin przydatności upłynął, można również oddać w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

NIEODPOWIEDNIA UTYLIZACJA LEKÓW TO:

- ▣ Zanieczyszczenie środowiska
- ▣ Ryzyko powstania superbakterii
- ▣ Zagrożenie zdrowia i życia

To **NIE MOŻE** trafić do pojemnika na leki!

- ▣ **ZUŻYTE IGŁY I STRZYKAWKI, TERMOMETRY RTĘCIOWE** – powinny być osobno utylizowane, a więc dostarczone do PSZOK-u.
- ▣ **ZUŻYTE OPATRUNKI, PŁASTRY, WATA OPATRUNKOWA** – powinny trafić do pojemnika na odpady zmieszane.

GDZIE WRZUCIĆ **PUSTE** OPAKOWANIA PO LEKACH?

BLISTRY

ODPADY ZMIESZANE

mimo że wykonane z tworzywa sztucznego, poprzez połączenie plastiku z aluminium obecnie nie nadają się do recyklingu

BUTELKI PO SYROPACH

SZKŁO

OPAKOWANIA PO AMPUŁKACH I CZOPKACH

SZKŁO

ODPADY ZMIESZANE

(jeśli składają się z różnych materiałów)

PAPIEROWE PUDEŁKA

PAPIER

TUBKI PO MAŚCI

METAL I TWORZYWA
SZTUCZNE

Niepotrzebny sprzęt elektroniczny

CO Z NIM ZROBIĆ?

Laptop, telewizor, komputer, lodówka. Urządzenia elektryczne i elektroniczne stanowią nieodzowny element życia każdego z nas. W każdym domu znajduje się przynajmniej kilka rzeczy napędzanych prądem. Co zrobić ze sprzętem, który nie nadaje się już do użytku?

JAK SEGREGOWAĆ I GDZIE WYRZUCIĆ ELEKTROODPADY?

Czym są elektroodpady? To grupa śmieci, obejmująca sprzęt elektryczny i elektroniczny, który jest zużyty, zepsuty, wybrakowany, zniszczony lub z takich czy innych powodów niepotrzebny. Nie można go jednak wyrzucać razem z innymi odpadami, ponieważ zawiera trujące i szkodliwe dla środowiska oraz naszego zdrowia substancje. Przykładowo w bateriach urządzeń elektrycz-

nych znajduje się toksyczny kadm, który Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem umieściła w pierwszej grupie substancji rakotwórczych dla człowieka. Najczęściej o tym, że urządzenia nie można wyrzucić w standardowy sposób, informuje umieszczony na nim znak przekreślonego kontenera na śmieci.

Co więc zrobić z takimi odpadami? Możemy się ich pozbyć w następujących punktach:

SKLEPY Z RTV I AGD

sklepy sprzedające elektronikę są zobowiązane do odbioru elektroodpadów na zasadzie 1:1. Co to oznacza? Kupując nowy sprzęt tego samego rodzaju można oddać zużyty produkt, np. stary telewizor przy zakupie nowego. Warto wiedzieć, że sklep może odmówić przyjęcia sprzętu, jeżeli zagraża on zdrowiu lub życiu ludzi. Niektóre sklepy wielkopowierzchniowe przyjmują elektrośmieci bez konieczności zakupu nowego produktu.

PUNKTY SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW

PSZOK-i działają w ramach gminnych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Każda gmina w Polsce ma obowiązek udostępnić mieszkańcom informację o znajdujących się na jej terenie punktach zbierających się na jej terenie punktach zbierających zużyty sprzęt, a także o adresach prowadzonych przez nie punktów zbierania elektrośmieci.

MOBILNY PUNKT SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH

MPSZOK-i, czyli odpowiednio przystosowane samochody, mogą kursować w danej gminie według ustalonego harmonogramu. Zatrzymują się w określonych godzinach w wyznaczonych punktach. Przyjmują odpady bezpłatnie bezpośrednio od mieszkańców. Warto wiedzieć, że pracownicy nie odbierają odpadów pozostawionych przed nieruchomościami.

POJEMNIKI NA ELEKTROŚMIECI

niektóre rodzaje elektroodpadów, np. baterie, zużyte żarówki czy ładowarki można wyrzucać do specjalnie oznakowanych pojemników – na przykład w sklepach.

O JAKIE ODPADY CHODZI? M.IN.:

- ▣ chłodziarki, zamrażarki, pompy ciepła, lamy chłodnicze
- ▣ ekrany, monitory, odbiorniki telewizyjne i inne sprzęty z ekranami o powierzchni większej niż 100 cm
- ▣ lampy
- ▣ pralki, zmywarki, kuchenki
- ▣ odkurzacze, żelazka, tostery
- ▣ telefony komórkowe, drukarki
- ▣ baterie

! ZA NIEPRAWIDŁOWE WYRZUCANIE ELEKTROODPADÓW GROZI KARA GRZYWNY W WYSOKOŚCI **5 000 zł**

Segregowanie odpadów po remoncie i wielkogabarytowych

Każda osoba, która kiedykolwiek remontowała mieszkanie czy dom, doskonale wie, że wiąże się to z dużą ilością odpadów, takich jak cegły, deski, gips, tynki, kafelki, wykładziny, gruz, kawałki podłóg... Do tego dochodzą różnego rodzaju folie, styropian, pojemniki po lakierach i farbach. Umieszczanie tego typu śmieci w odpadach komunalnych grozi

grzywną. Zazwyczaj kwestie utylizacji rozwiązują firmy remontowe, które zabierają niepotrzebne i niewykorzystane materiały.

Jednak co zrobić, jeśli firma nie oferuje takiej usługi lub gdy samodzielnie wykonujemy remont? Śmieci te również możemy samodzielnie dostarczyć do PSZOK-ów lub wynajmując od tego inną firmę,

która prawdopodobnie dostarczy przygotowany kontener lub inne opakowanie.

Sen z powiek potrafią spędzać nie tylko cegły, tynki, farby i rozpuszczalniki, ale także odpady wielkogabarytowe. Chodzi tutaj przede wszystkim o meble np. łóżka, sofy, fotele, krzesła, stoły, szafy, ławy i biurka, ale także dywany, materace, wózki dziecię-

ce, rowery, dużych wielkości zabawki czy sprzęt sportowy, pierzyny i deski do prasowania. Tego typu śmieci również można wywieźć do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Często też mieszkańcy gmin proszeni są o wystawianie dużych odpadów przed budynki, w wyznaczone miejsca i niekiedy w wyznaczonych dniach.

! ZA NIEPRAWIDŁOWE WYRZUCANIE ODPADÓW PO REMONCIE I WIELKOGABARYTOWYCH GROZI KARA GRZYWNY W WYSOKOŚCI **500 zł**

Less waste – czyli mniej rzeczy, mniej śmieci. Jak to zrobić?

ŻYCIE W DUCHU LESS WASTE ZYSKUJE CORAZ WIĘCEJ ZWOLENNIKÓW. NA CZYM JEDNAK POLEGA? DLACZEGO WARTO BYĆ LESS WASTE? I JAK WŁAŚCIWIE ZACZAĆ?

Less waste (z angielskiego: „mniej śmieci”) to idea, której założeniem jest produkowanie jak najmniejszej ilości śmieci, przemyślane zakupy, zrezygnowanie z niepotrzebnych rzeczy i szukanie nowych zastosowań dla zużytych przedmiotów. W bardziej restrykcyjnym wydaniu zmienia się w zero waste (z angielskiego „zero śmieci”). Obie idee mają ten sam cel i propagują świadome, ekologiczne działania na rzecz dobra planety, jednak less waste jest o wiele łatwiej wdrożyć w życie. Jak dokładnie?

nić nie tylko w sklepach z ekologiczną żywnością, ale również w każdym większym marketcie. Jeżeli chcemy być jeszcze bardziej eko, less i zero waste możemy podobne woreczki uszyć samodzielnie w domu, na przykład ze starych firanek. Warto też sprawdzać, czy w okolicy działają sklepy albo bazarzyki, na których różnego rodzaju produkty dostępne bez opakowań. Tych bowiem produkujemy stanowczo za dużo!

tania w duchu less waste. To z jednej strony ograniczanie niepotrzebnego zużycia wody, z drugiej stosowanie domowych, naturalnych środków czyszczących. Większość z nich można łatwo przygotować samodzielnie na bazie sody oczyszczonej. Jest biodegradowalna, niepalna, nie ma negatywnego wpływu na organizm człowieka, nie grozi poparzeniami ani zatruciem oparami. Doskonale sprawdzi się podczas czyszczenia kuchenki, usuwania spalenizny z garnków, mycia butelek po oleju i occie, usuwania zapachów z lodówki, czyszczenia kafelków i kabiny prysznicowej, odrdzewiania armatury łazienkowej oraz usuwania różnego rodzaju plam z ubrań. Z jej pomocą umyjemy też okna, wypierzemy dywany, wyczyścimy srebro, zlikwidujemy plamy z herbaty i srebra, a nawet usuniemy brzydki zapach z butów.

PRZEMYŚLANE ZAKUPY

Pierwszym krokiem powinny być przemyślane zakupy. Bardzo często kupujemy za dużo, zapelniamy koszyk i lodówkę spontanicznie wybranymi produktami, których potem nie jesteśmy w stanie zjeść. Najłatwiejszym sposobem, żeby temu zapobiec, będzie robienie większych zakupów na dłuższy okres według wcześniej przygotowanej, przemyślanej listy.

Poza listą na zakupach przydadzą się nam własne materiałowe torby oraz wielorazowe woreczki na warzywa i owoce. Takie opakowania można ku-

KUCHNIA I ŁAZIENKA BEZ MARNOWANIA

Drugim krokiem we wprowadzaniu idei less waste w życie powinno być świadome gotowanie. W tym celu warto wykorzystywać wszystkie produkty, które mamy w domu, w tym tak zwane „resztki”. Na przykład czerstwe pieczywo przyda się do zapiekank, grzanek albo domowej bułki tartej. Z resztek ziemniaków możemy ulepić pyszne kotlecki. Obierki ziemniaków świetnie nadają się na chipsy. Natkę marchewki możemy przeobrazić w pyszne i zdrowe pesto. Z kolei skórki bananów warto wykorzystać jako nawóz dla roślin lub do polerowania sztućców czy mebli.

Co prowadzi nas do kroku trzeciego – czyli sprzą-

LESS WASTE W SZAFIE I NIE TYLKO

Czwarty krok wdrażania idei less waste to przyjrzenie się zawartości swojej szafy. Czy potrzebujemy wszystkich ubrań, które w niej trzymamy? Czy nie kupujemy nowych zbyt często? Bez solidnego

PROSTE ZASADY

- ▣ **Unikaj** kupowania niepotrzebnych rzeczy.
- ▣ **Wybieraj** produkty w wielorazowych opakowaniach lub luzem.
- ▣ **Zamiast wyrzucać, naprawiaj;** kreatywnie wykorzystuj niepotrzebne już rzeczy.
- ▣ **Przechowuj żywność prawidłowo,** aby się nie psuła.
- ▣ **Kupuj rzeczy lepszej jakości,** by dłużej z nich korzystać.
- ▣ **Pamiętaj o rzeczach z drugiego obiegu.**
- ▣ **Dbaj o swoje rzeczy.**

przemyslenia? W zadaniu takich pytań – i szukaniu na nie odpowiedzi – nie chodzi oczywiście o to, żeby odmawiać sobie zakupu nowej pary dżinsów. Celem jest raczej skupienie się na tym, by ten zakup był świadomy. Lepiej wybrać ubranie produkowane etycznie i z dobrej jakości materiałów, które posłużą nam przez lata. To rozwiązanie korzystne nie tylko

dla planety, ale i długofalowo dla naszego portfela. Swetry z wełny albo sukienki z wiskozy mogą zostać z nami przez lata, podczas gdy swetry akrylowe albo sukienki z poliestru szybko się zniszczą, będą też dużo mniej komfortowe w noszeniu. Ubrania z naturalnych materiałów łatwiej naprawić albo przerobić na coś innego. Zbędne zaś – wypuścić do drugiego obiegu.

W podobny sposób warto podejść do kupowania innych przedmiotów – chociażby mebli, elektroniki czy sprzętów AGD. Lepiej wybierać te dobrze zaprojektowane, energooszczędne, z możliwością naprawy, a nie od razu wymiany przy najmniejszej nawet usterce. Niech służą nam jak najdłużej zamiast lądować na wysypisku śmieci i szkodzić planecie.

Gospodarka odpadami w gminie Lubicz

Co zrobić, aby nie zapomnieć o wystawieniu pojemników lub worków? Jak zgłosić reklamację? Gdzie oddać stare lub niepotrzebne rzeczy, gdy mamy ich więcej niż zwykle – na przykład po generalnych porządkach lub drobnym remoncie?

Harmonogram odbioru odpadów komunalnych mieszkańcy gminy Lubicz otrzymują co roku pocztą. Jest on dostępny także na stronie internetowej gminy: www.lubicz.pl w zakładce „Informator”.

Powiadomienia SMS i aplikacja

W okresie świąt oraz dni wolnych od pracy terminy odbioru odpadów zwykle ulegają zmianie. Informacje o ewentualnych korektach publikowane są na stronie internetowej gminy, na profilu Facebook Gminy Lubicz oraz wysyłane w formie wiadomości SMS. Aby je otrzymywać, należy zarejestrować swój numer telefonu w gminnym systemie (formularz również dostępny jest w zakładce „Informator”). Mieszkańcy mogą także skorzystać

z bezpłatnej aplikacji mobilnej „Kiedy śmieci?”, która przypomina o terminach wywozu odpadów. Aplikację pobieramy za pośrednictwem Google Play lub App Store.

Pamiętaj o właściwym przygotowaniu odpadów

Z przeprowadzonych kontroli oraz danych z systemów GPS w śmieciarkach wynika, że najczęstszą przyczyną nieodebrania śmieci jest brak wystawienia pojemników lub worków w odpowiednim czasie. Należy to zrobić najpóźniej do godziny 6.00 rano w dniu odbioru.

Przypominamy również, aby: worki z odpadami były dokładnie zawiązane, a kartony i pudełka złożone na płasko – ułatwia to ich odbiór.

Jak zgłosić reklamację

W przypadku nieodebrania odpadów w wyznaczonym terminie reklamację zgłasza się w ciągu trzech dni roboczych do Referatu Gospodarki Odpadami Urzędu Gminy Lubicz.

Zgłoszenia przyjmowane są:
telefonicznie: **56 621 21 28** lub **56 621 21 38**,
mailowo: go@lubicz.pl.

W zgłoszeniu podajemy swoje dane oraz adres nieruchomości. Wyłącznie pracownicy tego referatu pozostają w bezpośrednim kontakcie z firmami odbierającymi odpady i mogą podjąć odpowiednią interwencję.

Bezpłatny PSZOK

Mieszkańcy gminy Lubicz posegregowane śmieci mogą także zostawić w bezpłatnym dla nich Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) – wjazd od ul. Promowej w Nowej Wsi. Odpady budowlane i rozbiórkowe są przyjmowane do 1 m³ na rok, na jedno gospodarstwo domowe, natomiast pozostałe odpady bez limitu ilościowego.

Punkt czynny jest:

od wtorku do piątku w godz. 9.00–17.00,
w soboty w godz. 9.00–14.00.

Kontakt: tel. **797 999 886**

(czynny w godzinach otwarcia).

